

Tempo

Noviny s osemdesiatročnou tradíciou

3

Stredoškólací poslali jasný odkaz

6

Na DEŇ ZEME nezostalo ticho

12

Avenová splnila limit aj na juniorské majstrovstvá Európy

● CENA 0,60 €

www.novinytempo.sk

● 3. máj 2021 / ročník LXXXII

● číslo 17

INVESTÍCIA ZA 1,5 MILIÓNA EUR NA SÍDLISKU LUHY

Jednou z najväčších investičných aktivít mesta Partizánske v tomto roku je rekonštrukcia tepelných rozvodov sídliska Luhy II. Ide o investičný zámer realizovaný Technickými službami mesta v celkovej sume 1,5 milióna eur, na ktorom spoločnosť pracuje od októbra minulého roka. Súčasťou projektu je kompletná modernizácia kotolne B pri bytovkách č. 1030 a 1031 na Veľkej okružnej, zásobujúcej teplom a teplou úžitkovou vodou sídlisko Luhy II, zrušenie kotolní A a C na sídlisku a realizácia rozvodov kúrenia medzi pôvodných kotolňami A, B a C. Viac sa dočítate v budúcom vydaní v článku z aprílového kontrolného dňa na stavbách.

M. Števíčková, foto: msk

**VY OBJEDNÁTE
MY DOVEZIEME AŽ K VÁM**

ekodiel®
tvár betónu

15
ROKOV
NA TRHU

100 %
Slovenský produkt

Zákaznícka linka
0908 24 97 97

Zákaznícka linka
0902 62 34 74

Zákaznícka linka
0902 62 34 84

beton@ekodiel.sk

info@ekodiel.sk

odbyt@ekodiel.sk

(210182)

**Pošlite svoj tip
na výnimočné osobnosti**

Trenčianska župa otvára piatu výzvu na nomináciu výnimočných osobností, ktoré svojim životným príbehom a skutkami pomohli rozvoju a dôstojnej reprezentácii kraja aj za jeho hranicami. Štatút TSK umožňuje každoročne oceniť mimoriadnych ľudí a ich životné dielo Cenou TSK a Cenou predsedu TSK. Nominovať budúcich laureátov najvyššieho ocenenia môže verejnosť, a to **do konca 30. septembra**. Svoje tipy na jednotlivcov či kolektívy môžete poslať poštou na adresu župného úradu v Trenčíne – Trenčiansky samosprávny kraj, K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín, e-mailom na: info@tsk.sk alebo osobne doručiť na podateľňu Úradu TSK. V návrhu nezabudnite okrem titulu, mena, priezviska, dátumu a miesta narodenia uviesť aj zdôvodnenie nominácie. V prípade kolektívu je potrebné napísať jeho celý názov a adresu sídla. Všetky dôležité informácie sú dostupné na webovej stránke župy www.tsk.sk, v sekcii Samospráva/Verejné uznanie.

AKO
nám bude

Počasie v tomto týždni bude dosť premenlivé a vyskytnú sa aj občasné zrážky, ojedinele už aj búrky. Na začiatku týždňa bude chladno, v závere by už malo byť teplejšie.

13/20°C

10/3°C

PRÍSNEJŠIE PRIDEĽOVANIE MESTSKÝCH BYTOV: Rozhodovať budú poslanci na verejnom rokovaní

Postup pri prideľovaní bytov vo vlastníctve mesta Partizánske sa mení. Rozhodlo o tom mestské zastupiteľstvo schválením aktualizácie VZN, ktoré nadobúda účinnosť 12. mája 2021.

Ide o štvrtú aktualizáciu tohto nariadenia, ktoré bolo schválené v roku 2011. Doposiaľ o tom, komu bude pridelený mestský nájomný byt, rozhodoval primátor na základe návrhu Správy majetku mesta, ktorá má okrem iného na starosti evidenciu bytov a žiadateľov o pridelenie príslušného bytu, a odporúčania Komisie pre sociálnu a bytovú politiku a pre ochranu verejného poriadku pri MsZ v Partizánskom. V prípade, ak by primátor tento návrh nerespektoval, predstrel by svoje odôvodnenie mestskej rade. Ako sa však píše k dôvodovej správe k zmene VZN, takýto prípad doteraz nenastal a odporúčania komisie bolo akceptované: „Tento postup (prideľovanie bytov na základe odporúčania komisie – pozn. red.) bol výhodný, pretože zasadnutie komisie je flexibilnejšie ako zasadnutie mestského zastupiteľstva a bolo možné riešiť aj prípadne urgentné situácie. Keďže došlo k spochybneniu postupu komisie pri pridelení jedného z bytov na jej ostatnom zasadnutí, primátor navrhuje, aby o pridelení bytu v konečnom dôsledku rozhodlo mestské zastupiteľstvo.“

Otázny spôsob hlasovania

Vo verejnosti rezonoval postup pri pridelení bytu príbuznému poslancu MsZ Tomáša Merašického. Ako vyplynulo zo zistení hlavného kontrolóra mesta Dušana Beduša prezentovaných na schôdzi mestského zastupiteľstva, nedostatkov bolo hneď niekoľko.

Zo zistení vyplýva, že pracovníčka Správy majetku mesta, ktorá je aj tajomníčkou komisie, nerespektovala kritériá riaditeľa Správy majetku mesta, ktoré sa mali vzťahovať na pridelenie daného jednoizbového bytu. Podľa pôvodného návrhu riaditeľa SMM mal byť nájomný byt pridelený rodičovi s dieťaťom. Pracovníčka Správy majetku mesta však podľa zistení kontrolóra, „svoju voľu predložila zoznam žiadateľov o mestský nájomný byt, podľa vyjadrenia pani Úradníčkovej (pozn. red.: pracovníč-

ky SMM), navrhnutý Máriou Hazuchovou, v ktorom navrhovala prideliť byt pánovi Martinovi Merašickému.“

Ako sa ďalej píše v správe: „Pánovi Martinovi Merašickému boli odovzdané kľúče od bytu skôr, ako bolo podpísané rozhodnutie o pridelení bytu a následne podpísaná platná nájomná zmluva ako titul na užívanie bytu.“ **Otázny bol aj spôsob zasadania komisie, ktorá hlasovala per rollam** (pozn. red.: bez zvolania formálnej porady). V správe kontrolór odporučil, aby „v závažných a citlivých prípadoch, ako je napríklad rozhodovanie o odporúčaní prideľovania mestských nájomných bytov, komisia nerokovala spôsobom per rollam, ale prezenčne, v prípade nutnosti online cez videokonferenciu.“ Zdôraznil však, že nie je v jeho kompetencii posudzovať etickú stránku veci, pracuje iba s dôkazným materiálom.

„Ako nás informoval hlavný kontrolór na rokovaní MsZ, hoci mestu nevznikla škoda, došlo k pochybeniu a boli vyvolané dôsledky. Členstva v komisii sa vzdala pani poslankyňa, ktorá podľa zistenia kontroly mala zadávať pokyn zamestnankyni SMM nad rámec toho, ako mala konať. Zamestnankyňa neinformovala o tom riaditeľa SMM a z tohto titulu bola preradená na inú prácu a zároveň končí ako tajomníčka komisie. Svojho postu sa vzdali aj ďalší členovia komisie,“ informoval Jozef Božík, ktorý zároveň inicioval zmenu VZN, aby k podobnej situácii v budúcnosti nedošlo.

Uznesenie bude kľúčové

Aktualizované znenie VZN hovorí o tom, že návrh na pridelenie bytu zaevidovaného žiadateľa predloží Správa majetku mesta na rokovanie danej komisie. Výsledkom bude odporúčanie pre rokovanie mestskej rady a ďalej pre mestské zastupiteľstvo. **O pridelení bytu konkrétnemu žiadateľovi rozhodnú poslanci uznesením, ktoré bude kľúčové. Bez výpisu z uznesenia sa totiž nebude môcť prístupit' k podpisu nájomnej zmluvy a odovzdaniu kľúčov od bytu.** „Tým, že o tom bude rokovať 21 poslancov, byt získa ten, komu

ho schvália. Zároveň ale bude možné dohľadať, o akého žiadateľa ide, ako dlho má žiadosť o byt a či je to jednotlivec, dvojčlenná alebo viacčlenná rodina. Čiže už to nebude rozhodnuté na neverejnom rokovaní, ale na verejnej schôdzi mestského zastupiteľstva a občania budú môcť vyhodnotiť sami, či to rozhodnutie bolo alebo nebolo správne,“ uviedol na margo zmeny VZN jej predkladateľ, primátor Jozef Božík.

ak by vznikla mimoriadna situácia, o pridelení bytu môže rozhodnúť primátor mesta. Jozef Božík však v tejto súvislosti rázne tvrdí, že to neplánuje využívať, aj keď ho na to oprávňuje všeobecne záväzná nariadenie: „Výnimkou sa môže stať, že by napríklad niekto vyhorel, vtedy by som rozhodol o pridelení bytu. Ale aj tak by som následne zvolal mimoriadne rokovanie MsZ, aby tento postup validovalo.“

Tento postup by primátor zvolil aj napriek tomu, že podľa VZN môže konať bez nutnosti zvolania mimoriadneho MsZ: „Nájomná zmluva sa v prípade, ak rozhodne primátor mesta, uzatvára so žiadateľom na dobu určitú, maximálne na tri mesiace. O takto pridelenom byte bude informované MsZ na najbližšom rokovaní, na ktorom sa rozhodne o pridelení bytu alebo o predĺžení nájmu.“

Etická zásada neprešla

Primátor zároveň na rokovaní MsZ navrhol prijatie etickej zásady. Tá spočívala v tom, že **na schválenie prideľovania nájomného bytu pre príbuzného kontrolóra, primátora alebo mestského poslancu by nestačilo prijatie jednoduchou väčšinou prítomných poslancov, ale trojpätinovou, ktorá je potrebná na schválenie VZN. Tento návrh ale neprešiel** – plénum sa zhodlo, že v prípade jeho odsúhlasenia by išlo o diskrimináciu.

Vo všeobecnosti však platí, že pri prideľovaní bytov sa bude zohľadňovať viacero kritérií, predovšetkým aktuálna ekonomická a sociálna situácia žiadateľa, dátum predloženia žiadosti o mestský nájomný byt a parametre voľného bytu. (ms)

Katarína Jankeje

PRIHOVÁRA SA...

Efekt stáda

Aj slovenské internetové vody sú denne zaplavované rôznymi falošnými správami (fake news), hoaxami a konšpiráciami. Niektoré sú sofistikovanejšie, ich overenie si vyžaduje čas na analýzu prekrútených faktov a istú schopnosť kritického myslenia.

Potom tu máme také hoaxy, ktoré sú zjavný kompilát nezmyslov, pri ktorých sa aj ich autori musia sami čudovať, ak ich niekto berie vážne. Ako je potom ale možné, že tie najprimitívnejšie „výtvary“ majú často obrovský dosah medzi ľuďmi? Podľa odborníkov v tomto prípade „úraduje“ tzv. efekt stáda alebo skupinového voľba, kedy dobrovoľne robíme veci, ktoré by sme inak neurobili, niekedy dokonca na úrok našich už existujúcich názorov a presvedčení. Pri tomto psychologickom fenoméne platí, že čím viac ľudí informácii verí, tým viac nadobúda na dôveryhodnosti, neriadime sa pritom obsahom, ale „popularitou“. A práve vďaka tomu sú sociálne siete dokonalým prostredím na šírenie konšpirácií a hoaxov. Na Facebooku sú aktívne státisíce ľudí, posunuté, teda zdieľanie noviniek ďalej nás nič nestojí, potrebujeme len pár sekúnd a preklikov. Falošným správam sa darí na sociálnych sieťach tak dobre aj preto, že ide o priestor, kde sa „stretávame“ so známymi a priateľmi, správy od nich sú pre nás prirodzene veriteľnejšie, berieme ich ako zdroj skutočných udalostí. Väčšina sociálnych síetí funguje tak, že ak má novinka mnoho lajkov a zdieľaní, je účelovo ponúkaná ďalším a ďalším ľuďom, zvyšujú tak potenciálne publikum. Efekt stáda nefunguje len pri fake news, pravidelne sa objavuje ako istá manipulačná stratégia, ktorou sa marketéri snažia ovplyvniť naše nákupné praktiky či politické preferencie. Prítomný je aj v každodenných činnostiach, ak napríklad vedľa seba stoja dve predajne zmrzlín, podvedome máme tendenciu postaviť tam, kde už nejakí zákazníci čakajú a nie tam, kde nik nestojí. V takomto prípade žiadna katastrofa nehrozí, akurát tak možno nie zrovna chutná zmrzlina, pri výbere správ, ktorým veríme a ktoré posúvame svojmu okoliu ako pravdu, by sme mali byť oveľa opatrnejší...

Materská láska nepozná hraníc, je ako fontána, ktorej prameň nikdy nevyschne.

Milé mamičky, dovoľte mi poďakovať sa vám pri príležitosti Dňa matiek za dar života, za starostlivosť, ktorou nás zahŕňate, za ochranné ruky, ktoré nad nami držíte, keď kráčame životom. Nech sa vám láska, ktorú dávate svojim rodinám, dvojnásobne vráti a nech je oslovenie mama pohladením duše a rozjasnením každého jedného dňa.

S úctou
Jozef Božík, primátor mesta Partizánske

Tri priority v rámci plánu transformácie

V priestoroch župného úradu sa konalo stretnutie k príprave Plánu spravodlivej transformácie, ktorý je hlavným kritériom pre čerpanie financií z Fondu spravodlivej transformácie (JTF). Okrem ťažko skúšaného uhoľného regiónu hornej Nitry by z neho mali čerpať financie aj Košický, Banskobystrický a Bratislavský samosprávny kraj.

V rámci Fondu spravodlivej transformácie je vyčlenených 450 miliónov eur. Financie z neho by mali pomôcť najmä transformácii regiónu hornej Nitry. Zástupcovia Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (MIRRI), jednotlivých rezortov a experti z Jaspers budú v priebehu mája a júna pracovať na hodnotení a výbere nosných projektov, ktoré žiadatelia mohli podať do konca apríla. Trenčianska župa má v rámci projektov stanovené jasné priority. **„Prvým je modernizácia Nemocnice s poliklinikou Prievidla so sídlom v Bojniciach, ktorá poskytuje zdravotnú starostlivosť ľuďom z regiónu hornej Nitry zasiahnutým ťažbou uhlia. Druhým väčším projektom je Hornonitrianske centrum vzdelania, ide o projekt celoživotného vzdelávania. Tretím sú moderné vodičské technológie. Chceme obstaráť niekoľko vodičkových autobusov práve pre región hornej Nitry, aby bola verejná doprava ekologičnejšia,“** povedal trenčiansky župan Jaroslav Baška.

Plán spravodlivej transformácie by mal byť hotový do konca mája tohto roka. Kedy bude možné z neho čerpať financie, zatiaľ nie je jasné. **„Fond spravodlivej transformácie sa plánuje ako špecifická prioritná os OP Slovensko, ktorý podlieha schvaľovacím procesom na národnej aj európskej úrovni. Akonáhle bude operačný program schválený, môže začať aj čerpanie pre JTF,“** povedal Peter Balík, poverený riadením Sekcie inovácií, strategických investícií a analýz MIRRI SR.

TSK (210183)

Stav podložcia ciest zisťovali georadarom

Špeciálnu diagnostiku podložcia absolvovalo v stredu 28. apríla šesť komunikácií v Partizánskom. Mesto si túto službu objednalo u spoločnosti z Bratislavy. Diagnostiku vykonala prostredníctvom vozidla, ktoré bolo vybavené meracou technológiou georadaru. „Vozidlo je vybavené zariadením, ktoré dokáže zmerať hrúbku podkladových vrstiev vozovky. A tieto údaje potom slúžia pre spracovávanie nejakých projektov na celkovú rekonštrukciu či už mestských komunikácií alebo chodníkov,“ uviedol pre redakciu Peter Minárik z oddelenia životného prostredia a dopravy MsÚ Partizánske. Ide o **neinvazívnu technológiu, ktorá umožní nazrieť do podložcia vozovky bez použitia sondy.** Nakoľko zloženie podložcia môže byť v rôznych častiach komunikácie odlišné, použitie sondy nemusí vypovedať o stave cesty v celej jej dĺžke.

Minulotýždňový zber dát georadarom sa v Partizánskom týkal vozovkí na šiestich uliciach – Moyzesovej, Červenej, Kpt. Nálepku, Slovanskej, Hurbanovej a Sokolskej. „Potrebujeme zistiť na týchto komunikáciách stav podložcia, aby sme potom vedeli napláňovať rekonštrukcie ciest,“ vysvetlil Peter Minárik. Výsledky meraní by mali byť známe do mesiaca. Mestu budú nápomocné v tom, **akú rozsiahlu rekonštrukciu má pri jednotlivých vozovkách napláňovať – či bude potrebná kompletná modernizácia alebo pôjde o úpravu povrchovej vrstvy.**

Martina Števíčková, foto: mm

Vozidlom so špeciálnym vybavením zdiagnovali aj podložie cesty na Moyzesovej ulici

Asistované sčítanie od 3. mája

V pondelok 3. mája sa v Partizánskom začína asistované sčítanie obyvateľov. Vzťahuje sa na tých, ktorí sa nemohli sčítať sami ani s pomocou blízkej osoby. Ide najmä o digitálne vylúčených občanov, starších ľudí, obyvateľov v zariadeniach a obyvateľov marginalizovaných komunít.

Termín začatia asistovaného sčítania určil predseda Štatistického úradu SR na základe epidemickej situácie na 3. mája 2021. Asistované sčítanie potrvá šesť týždňov a môže byť v závislosti od vývoja epidemickej situácie aj prerušené. V takomto prípade bude vždy dodržaná doba celkového času asistovaného sčítania, t.j. šesť týždňov. Sčítať sa dá dvojakým spôsobom. S pomocou **stacionárneho asistenta sčítania na kontaktnom mieste** na Mestskom úrade v Partizánskom alebo s pomocou **mobilmého asistenta sčítania**, ktorý vás navštívi doma, v prípade, že o takúto službu požiadate.

CHCETE SA SČÍTAŤ V KONTAKTNOM MIESTE?

Od pondelka 3. mája môžete navštíviť kontaktné miesto, ktoré je zriadené v budove Mestského úradu Partizánske v malej zasadacej miestnosti. Telefónne číslo kontaktného miesta je: +421918788905. Prevádzkové hodiny sú nasledovné:

Pondelok: 9.00 – 13.00 h
 Utorok: 9.00 – 13.00 h
 Streda: 10.00 – 17.00 h
 Štvrtok: 9.00 – 13.00 h
 Piatok: 9.00 – 12.00 h

CHCETE POŽIADAŤ O MOBILNÉHO ASISTENTA SČÍTANIA?

Od pondelka 3. mája môžete požiadať o mobilného asistenta na dvoch číslach – buď zavoláte na call centrum Štatistického úradu SR (číslo zverejní ŠÚ SR) alebo na mestský úrad v čase od 8.00 do 14.00 h. Číslo kontaktnej osoby je +421918788902. Pri telefonickom nahlasovaní požiadavky na mobilného asistenta uvediete vaše meno a priezvisko, adresu, na ktorej vás má mobilný asistent navštíviť a telefónne číslo, aby si mobilný asistent mohol s vami dohodnúť termín a čas návštevy.

Podakovanie patrilo dvom dáмам

V poradí 16. riadne zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Partizánskom sa nieslo v netradičnom duchu. Hneď v úvode boli totižto na pôde mestského úradu privítané dve významné ženy.

Prvou z nich bola dlhoročná kronikárka mesta **Mária Znášiková**, bývalá riaditeľka Základnej školy Rudolfa Jašíka, učiteľka dejepisu a slovenského jazyka, ale i poslankyňa MsZ v rokoch 2010-2014 za mestskú časť Šimonovany. „Prácu kronikárky som začala robiť 22. novembra 2005 a posledný kronikársky záznam som zapísala v roku 2018. Najviac sa mi na tejto práci páčilo to, že sme zmapovali, čo sa dialo v meste, boli to výnimočné aj všedné veci, ale každý kronikár to chápe tak, že keď raz my tu už nebudeme a ten kronikársky záznam niekto otvorí, tak si bude vedieť predstaviť, ako sa tu vtedy žilo. To ma na tom najviac vždy potešilo.“ prezradila Mária Znášiková. V mene poslancov i občanov jej za prácu v prospech mesta poďakoval primátor Jozef Božík. „Myslím si, že Majkin ľudský prístup, otvorené srdce a myseľ boli zárukou toho, že kronika Partizánskeho bude istou studnicou informácií pre tých, ktorí by sa

Mária Znášiková

Mária Velšicová

chceli v budúcnosti zaoberať históriou nášho mesta, udalosťami a aktivitami, ktoré sa tu udiali,“ vyjadril primátor uznanie bývalej kronikárke a zároveň jej zaželal všetko dobré do ďalších rokov. „Nebriem to ako prácu mňa osobne, ale veľmi si cením to, že mesto vníma prácu kronikára ako vec, ktorá si zaslúži pozornosť. Chcela by som pri tejto príležitosti povedať aj to, že vždy boli okolo mňa ľudia, ktorí mi pomáhali a nebáli sa povedať aj kritické pripomienky k tomu, čo som

napísala,“ skonštatovala Mária Znášiková. **Do Partizánskeho v utorok 27. apríla zavítala aj známa rodáčka, herečka a speváčka Mária Velšicová pri príležitosti nakrúcania dokumentu o svojom živote.** „My ako mesto sme si uctili Majku Velšicovú verejným uznaním, ale to, že sa o nej točí dokument, je akési umocnenie toho, že sa doživa krásneho životného jubilea a práve z tohto titulu som sa rozhodol, že si dovoľím oceniť dlhoročný prínos pre rozvoj

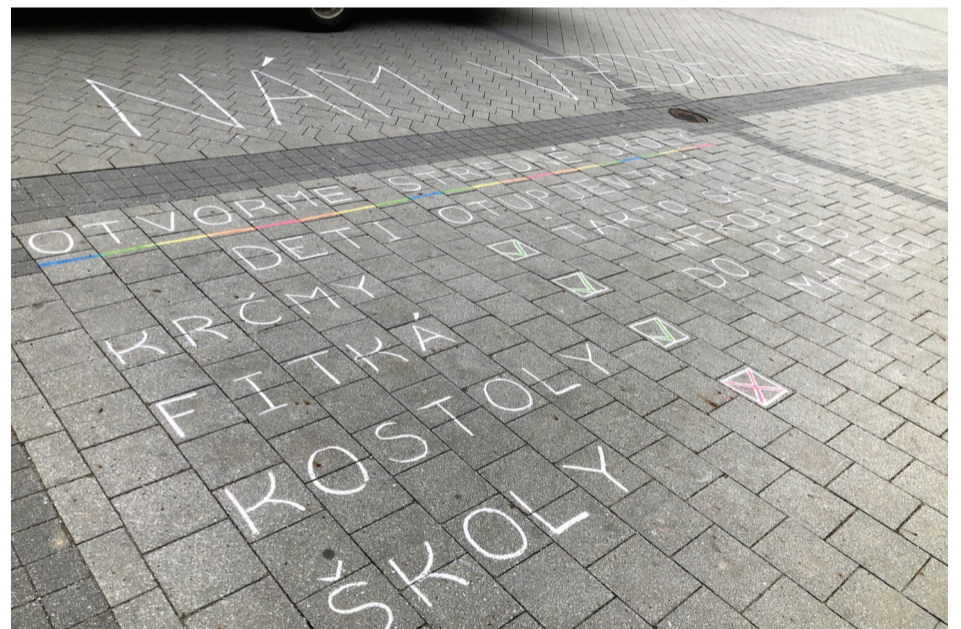
kultúry na česko-slovenskej úrovni,“ priblížil primátor a rovnako ako Márii Znášikovej jej venoval ďakovný list, kyticu kvetov, knihu a malý darček. „Ja toto mesto milujem a obdivujem, odkedy si pamätám. Lebo mladé ženy a mladí muži, ktorí založili dobrú povest' mesta, boli pre nás vzorom. Bolo to mesto, ktoré malo poriadok, ctilo morálku a toto aj nám zostalo,“ zaspomínala si na roky prežité v rodnom Partizánskom Mária Velšicová. Sandra Čaprnková Foto: MTP

Podporte svoj komunitný projekt v SMS hlasovaní

Rada pre komunitný participatívny rozpočet mesta Partizánske vo štvrtok 29. apríla na verejnom prerokovaní odobrila do verejného SMS hlasovania 17 návrhov komunitných projektov (jeden návrh projektu do hlasovania nepostúpil). O tom, ktoré komunitné projekty získajú podporu pre svoju realizáciu, môžete rozhodnúť prostredníctvom SMS hlasovania na číslo 6664, ktoré potrvá od 3. do 16. mája (vrátane). Popis projektov a pravidlá SMS hlasovania nájdete na www.partizanske.sk.

Číslo projektu	Názov projektu	Predkladateľ projektu	Tvar SMS hlasovania
1.	Hudba pomáha prekonávať prekážky, lieči a zblízuje	Centrum Naša chalúpka, o. z.	PROJEKT medzera 1
2.	Realizácia estetických relaxačno-tvorivých kútikov v ZŠ	ZŠ R. Kaufmana	PROJEKT medzera 2
3.	Keramická dielňa	ZŠ s MŠ Veľká okružná	PROJEKT medzera 3
4.	Vybavenie školiacej miestnosti DHZ kancelárskym nábytkom a IT technikou	Dobrovoľný hasičský zbor Partizánske - Veľké Bielice	PROJEKT medzera 4
5.	Upleťme spolu krajší svet	Rodičovské združenie pri Gymnáziu	PROJEKT medzera 5
6.	Trénuj ako šampión	Zápasnícky klub Partizánske, o. z.	PROJEKT medzera 6
7.	AstroTech	Neformálne združenie pri Amavet klube a Centre voľného času	PROJEKT medzera 7
8.	Nechajte sa inšpirovať	Stredná odborná škola J. A. Baťu	PROJEKT medzera 8
9.	Večerný beh Partizánske - III. ročník	Atletický oddiel Partizánske	PROJEKT medzera 9
10.			NEHLASUJE SA
11.	Florbalová akadémia	ŠK Harvard Partizánske	PROJEKT medzera 11
12.	Podíme sa hrať	ZŠ Športovcov	PROJEKT medzera 12
13.	Relaxačno-kreatívna zóna - multifunkčné, interaktívne pódium	ZŠ Malinovského	PROJEKT medzera 13
14.	Zaži Baťovany	Skrášľovací spolok Partizánske, o. z.	PROJEKT medzera 14
15.	Kamerový systém - bezpečné ihrisko	FK Veľké Bielice	PROJEKT medzera 15
16.	Stolný tenis na škole	OZ Batania	PROJEKT medzera 16
17.	Miestnosť Snoezelen	Cirkevná ZŠ s MŠ Jána Krstiteľa	PROJEKT medzera 17
18.	Baťoviansky rínek 2021	Užitoční ľudia, o. z.	PROJEKT medzera 18

Stredoškooláci poslali jasný odkaz

Chcú naspäť do školy. Reč je o študentoch, ktorí majú evidentne dosť a rozhodli sa poslať takýto verejný odkaz pravdepodobne vláde a ministrom školstva.

Vo štvrtok 29. apríla sa na Námestí SNP objavili rozmerné nápisy s jasným posolstvom. Autori majú byť samotní stredoškooláci. Jeden nápis sa nachádzal pred hotelom, kde sa píše: „Neberte nám vzdelanie – otvorme stredné školy“. Autori poukazujú na aktuálne nariadenia, podľa ktorých sú otvorené fitness centrá, kostoly či terasy pohostinstiev, no určité ročníky sa stále nemôžu vrátiť do lavíc. Obrátili sme sa na vedenie oboch stredných škôl. Gymnázium či Stredná odborná škola J. A. Baťu v Partizánskom však informácie o takýchto aktivitách svojich žiakov nemali. „Keď

som započula, že na námestí niekto zo žiakov strednej školy napísal heslá o neotváraní škôl, bola som mierne zdeseňaná, že by mohlo ísť o vandalizmus. Keď som prišla na miesto, videla som úhľadne kriedou napísané vyjadrenie nespokojnosti. Nemám vedomosť, že by išlo o nášho žiaka, s autorom však morálne súcitím a taktiež som vďačná, že zvolil kriedou napísaný odkaz, čím nepoškodil mestský majetok. Tiež som smutná z toho, že sa do škôl nemôžu vrátiť všetci žiaci, pretože situácia, ktorú mnohí zažívajú, je už neznesiteľná,“ povedala nám riaditeľka SOŠ J. A. Baťu Katarína Hartmannová. Podobne sa k nápisom posta-

nilo aj mesto. „Nevnímam to ako vandalizmus, k poškodeniu verejného majetku nedošlo, ide o nápisy urobené kriedou, ktoré sa dajú ľahko zmyť vodou. Považujem to za jasný odkaz našich študentov, ktorí sa chcú vrátiť do škôl, smerovaný nie nám, ale k vláde SR,“ skonštatoval primátor Jozef Božík. Ďalší odkaz sa nachádzal priamo pred budovou mestského úradu: „Chceme vychovať nevzdelanú generáciu? Ale však hlúpe mu národu sa dobre vládneme, že? Rok nášho vzdelania nám už nikto nevráti. Každý deň sa počíta. Koľko budeme ešte čakať? ...Vaši unavení stredoškooláci.“

Katarína Jankeje, foto: mš

Majú záujem o rozvoj cyklo dopravy

Mesto Partizánske sa v súčasnosti venuje aj otázke rozvoja cyklo dopravy a cyklochodníkov. K tejto téme zvolal v pondelok 26. apríla primátor Jozef Božik na pôde mestského úradu stretnutie odborníkov s nadšencami cyklistiky.

Na území mesta by mali vzniknúť dve cyklotrasy. „Partizánske malo cezhraničný projekt, z ktorého partner odstúpil. My sme ho pripravili tak, aby v rámci stavebného povolenia sme ho mohli odovzdať Trenčianskemu samosprávnemu kraju. To znamená, že kraj by mal začať v priebehu tohto, respektíve budúceho roka s realizáciou prvého oficiálneho cyklochodníka,“ vysvetlil primátor. Okrem cyklotrasy medzi Malými Bielcami a Šípkom po korune hrádze riek Nitry a Nitrice má mesto v pláne zriadiť aj vnútro mestský cyklochodník. „Dohodli sme sa, že pripravíme dopravno-urbanistickú štúdiu, ktorá bude základom pre vypracovanie ďalších projektov. Vďaka nim by sme sa mohli v budúcnosti uchádzať o zdroje z Európskej únie,“ priblížil primátor. Navrhovaná štúdiá by predstavovala základný dokument pre komplexné riešenie cyklo dopravy v Partizánskom.

tu cyklo doprava rozvíjala a veľké percento obyvateľov jazdilo na bicykloch. Mesto je rozlohou pomerne malé, neprekonávajú sa tu veľké vzdialenosti a je na rovine,“ skonštatoval prezident OZ Cyklokoalícia Dan Kollár s tým, že cyklo doprava je priestorovo veľmi efektívna a lacná v porovnaní s investíciami do áut. Navyše na tento druh prepravy je v súčasnosti možné čerpať finančné prostriedky z európskych zdrojov. Príprava dopravno-urbanistickej štúdie bude pozostávať z analýzy, ktorá ukáže, kde všade sa ľudia potrebujú na bicykloch prepraviť. „Následne vyhodnotíme, ako sú tieto cyklotrasy realizovateľné, či je

možné ich tam naozaj postaviť alebo je treba zvoliť nejakú inú trasu. Samozrejme, do tohto procesu sa snažíme zapájať aj miestnych obyvateľov,“ podotkol Dan Kollár.

V tejto súvislosti vzniklo neformálne združenie občanov s názvom Mestská cyklo iniciatíva 2021, ktorých táto téma zaujíma a majú k nej blízko, pričom ich návrhy budú zapracované do pripravovanej štúdie. Koordinátorom občianskej platformy sa stal učiteľ Gymnázia v Partizánskom a jeden z hlavných organizátorov cykloturistického podujatia Baťovianska galuska Martin Znášik.

Sandra Čaprňková, foto: MTP

Potenciál stať sa cyklomestom

Vítanom verejného obstarávania, ktorý dokument vypracuje, sa stalo občianske združenie Cyklokoalícia z Bratislavy. Rozvoju cyklistickej dopravy sa venuje už viac ako desať rokov. „Možnosť pripraviť koncepciu cyklo dopravy pre Partizánske nám prišla ako dobrá príležitosť vytvoriť veľmi dobré, funkčné cyklomesto. Myslíme si, že Partizánske má výborný potenciál na to, aby sa

Prihlasovanie na očkovanie je možné od 16 rokov

Od stredy 28. apríla boli spustené nové zmeny v registračnom formulári na očkovanie. Prihlasovať sa do Čakárne môžu už všetky osoby s vekom od 16 rokov.

Ako sa uvádza na portáli korona.gov.sk, pre obyvateľov nad 60 rokov je určené očkovanie vakcínou od spoločností Pfizer a Moderna, od 18 do 59 rokov AstraZenecou. Deti od 16 do 17 rokov dostanú vakcínu od spoločnosti Pfizer.

Stále platí, že o pridelení termínu na očkovanie nerozhoduje čas registrácie, ale termíny budú priradované prioritne podľa veku. V Čakárni majú okrem veku prednosť aj osoby s ťažkou a stredne ťažkou závažnými chorobami. Zmena nastala vo výbere miesta očkovania. V procese registrácie si už nevyberáte konkrétne vakcinačné miesto, ale kraj, respektíve viacero krajov, a okres alebo viacero okresov v okolí, kam môžete cestovať. „Iba 30 percent ľudí si doteraz vybralo viac ako jedno vakcinačné miesto, väčšina ľudí si vybrala iba jedno. Týmto spôsobom prístupníme viac vakcinačných miest každému, kto sa zaregistruje,“ informuje ministerstvo zdravotníctva.

Systém automaticky priradí konkrétny termín s ohľadom na vek a prioritu registrujúceho sa, vrátane typu očkovacej vakcíny. Osoby, ktoré sú už zaregistrované, nemusia robiť nič, registrácia zostáva platná a bude automaticky pridelená okresu, v rámci ktorého ste si vybrali očkovacie miesto. „Aktuálne sa kritériá určovania poradia očkovania obyvateľov ustanovujú vo vyhláske MZ SR, ktoré sú rozdelené do jednotlivých fáz. Tieto kritériá sú už automaticky systémovo zapracované a registrujúci už nemusí vyberať 'fázu', do ktorej patrí,“ píše sa na webovom portáli s tým, že kontrola prioritizácie je daná vekom registrujúceho (po zadaní rodného čísla) a jeho ochorením (overuje sa v zozname pacientov zdravotných poisťovní).

Po zaradení do Čakárne budete o pridelenom termíne očkovania informovaní (SMS a e-mailom) najneskôr dva dni vopred, aby ste mali dostatok času sa na vakcináciu pripraviť.

Zdroj: korona.gov.sk

UDIALO SA V REGIÓNE

TRENČIANSKY KRAJ

Bánovského rodáka vysvätili za biskupa

Starobylá Nitrianska diecéza má od januára nového pomocného biskupa. Stal sa ním doterajší farár a dekan v Skalke nad Váhom Peter Beňo, kde sa aj v sobotu 24. apríla konala jeho slávnostná konsekrácia. Narodil sa v Bánovciach nad Bebravou a vyrastal v obci Prusy, ktorá je súčasťou bánovskej farnosti. Hlavným svätiteľom bol nitriansky diecézny biskup Viliam Judák, spolusvätiteľmi apoštolský nuncijs na Slovensku Giacomo Guido Ottonello a banskobystrický biskup Marián Chovanec. Vysviacky nového biskupa sa pri dvojvežovom kostolíku v Skalke nad Váhom zúčastnil aj trenčiansky župan Jaroslav Baška a rektor Trenčianskej univerzity A. Dubčeka Jozef Habánik. Slávnostná udalosť sa v súlade s platnými protiepidemiologickými opatreniami uskutočnila s vedomím Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Trenčíne. Účasť na nej bola možná iba na pozvánku a podmienená preukázaním platného negatívneho testu.

TSK, tkkbs.sk, foto: TSK

BÁNOVCE NAD BEBRAVOU

Knižnica obohatila svoju zbierku novinkami

Mestská knižnica sa môže pochváliť nielen zrekonštruovanou elektroinstaláciou a novými svetlami, ale opäť aj novými knižnými titulmi. „Ako nám to dnes krásne vyšlo! Dnes je Svetový deň kníh a autorských práv a my vám práve dnes prinášame naše ďalšie krásne nové a voňavé knižné novinky. Tie sme zakúpili v miestnom kníhkupectve s finančnou podporou Fondu na podporu umenia,“ napísala knižnica na Facebooku v piatok 23. apríla. Do zbierky pribudli odborné tituly, beletria, ale i kopec detskej literatúry. Pri svojej najbližšej návšteve si môžete vypožičať napríklad detektívku Nemý svedok z pera Agathy Christie alebo Druhý spánok od Roberta Harissa. Najmenších určite potešia príbehy Zvieracia nemocnica na Obväzovej ulici, Strakáč a Tíoni, Harry Potter či detská klasika Chlapček z hračky od Márie Ďuričkovej. Mestská knižnica taktiež siahla po unikátnej encyklopédii s 3D obrázkami s názvom Zaniknuté civilizácie či po rôznych tituloch zo psychológie a psychoterapie. (kj), foto: FB Mestská knižnica v Partizánskom

PARTIZÁNSKE

Dobrovoľní hasiči mali plné ruky práce

Počas uplynulého týždňa naši dobrovoľní hasiči rozhodne nezaháľali. Z Výboru mestskej časti Šípok boli požiadaní o pomoc pri vyčistení autobusovej zastávky v blízkosti potravín, ktorá bola podľa slov poslankyne Márie Bielešovej znečistená ľuďmi bez domova. „Z našej strany okamžitá odpoveď: Samozrejme! Sme dobrovoľná organizácia určená a pripravená pomôcť. Týmto som spojil požiadavku mestskej časti s cvičným výjazdom, kde si členovia vyskúšali akcijschopnosť prízjazdu v čo najkratšom možnom čase. Čo môžem potvrdiť je, že sa nám to podarilo,“ napísal v utorok 27. apríla veliteľ DHZ Partizánske – Veľké Bielice Dušan Vereš. Ako pokračoval, všetci členovia sú riadne zamestnaní, ani to im nezabránilo situáciu vyriešiť. „Z dvanástich aktívnych členov sa do 25 minút podarilo štyrom odísť na výjazd! Chceme poďakovať všetkým príslušníkom DHZ za ich prístup a odhodlanosť zdokonaľovať sa a byť stále lepší a pripravený pomôcť,“ dodal veliteľ. (kj), foto: FB Šípok Mój domov- Mária Bielešová

Myšlienka na tento týždeň

Ak sa ti nepáči, kde si, zmeň to. Nie si strom.

Neznámy autor

Blahoželáme

Členovia Klubu ABŠ v Partizánskom srdečne blahoželajú svojej priateľke **Márii Melichárekovej**, ktorá sa 28. apríla dožila významného životného jubilea 75 rokov. Základná organizácia Slovenského zväzu telesne postihnutých v Partizánskom praje všetko najlepšie svojej priateľke **Agáte Pokornej**, ktorá 29. apríla oslávila krásne 75. narodeniny. Ku gratuláciám sa pripájajú aj členovia redakcie týždenníka Tempo a oslávenkyniam prajú ešte mnoho krásnych chvíľ prežitých v kruhu najbližších.

Meniny oslavujú v pondelok 3. mája **Galina**, v utorok 4. mája **Florián, Floriána**, v stredu 5. mája **Lesana, Lesia**, vo štvrtok 6. mája **Hermína**, v piatok 7. mája **Monika**, v sobotu 8. mája **Ingrida** a v nedeľu 9. mája **Roland, Rolanda**.

Počasié**EXTRÉMY** (od 23. do 29. apríla 2021)**Partizánske:** Teplota: 19,9 °C (29.4.) -2,4 °C (24.4.)

Zrážky: 0 mm

Slovensko: Teplota: 23,1 °C (Gabčíkovo 29.4.) -7,6 °C (Pomlka 26.4.) Zrážky: 31,4 mm (Šaštín-Stráže 29.4.)**Európa:** Teplota: 34,5 °C (Lefkoniko, Cyprus 25.4.) -18,3 °C (Naimakka, Švédsko 23.4.) Zrážky: 103,6 mm (Castelo Branco, Portugalsko 25.4.)**Svet:** Teplota: 46,4 °C (Kayes, Mali 29.4.) -29,6 °C (Deputackij, Rusko 23.4.)**APRÍL BOL DRUHÝ NAJCHLADNEJŠÍ OD ROKU 1990**

O tom, že aj v ére globálneho otepľovania sa občas vyskytne studený mesiac, sme sa presvedčili v tohtoročnom apríli. Ten neostal tentokrát nič dlhý svojej povesti a priniesol nám dynamické a veľmi bláznivé počasie. Slovensko zažilo letný deň s teplotou až 26,5 °C, opakované arktické vpády so snežením, mraz -13,3 °C, prudké teplotné zvraty, časté veterné dni a napokon aj výskyt tornáda. Paradoxom bolo, že najteplejším dňom apríla bol hneď ten prvý. V Partizánskom sa oteplilo na 24,0 °C. Potom však nasledovalo dlhšie obdobie výrazne chladného počasia, prerušené len veľmi krátkymi otepleniami. Najchladnejšie sme mali 7. apríla, keď sa ochladilo až na -6,8 °C. O deň neskôr sa ráno prechodne vytvorila aj tenká snehová pokrývka. Dňa 20. apríla prekvapila aj pomerne intenzívna prehánka, pri ktorej padal ľadovec. Celkovo sme mali iba dva dni s teplotou nad 20 °C, a naopak, až 11-krát nám v noci mrzlo. To sa v apríli stáva ozaj zriedkavo. Vďaka dominantnému studenému počasiu skončil apríl ako výrazne teplotne podnormálny s mesačným priemerom 7,5 °C, čo je až o 3 stupne pod dlhodobým normálom. Za posledných 30 rokov sme v Partizánskom mali iba jeden ešte chladnejší apríl, a to v roku 1997. Asi jediný, čo ešte chýbalo k dokonalosti bláznivého apríla, bola búrka. Inde na Slovensku ju však zaznamenali, a to aj opakovane. Najbližšie k nám to bolo v okolí Bánoviec nad Bebravou, kde bolo zaregistrovaných pár výbojov. Pokiaľ ide o zrážky, tých bolo v našom meste menej, ako je obvyklé v apríli. Napršalo 24,5 mm, čo je zhruba len 54 % mesačného normálu.

Miloš Úradníček, amatérsky meteorológ

Ukážkový zásah blesku do stromu. Savojské Alpy 2017
Zdroj: FB Christoph Suarez**Drevoštiepku zachvátil požiar**

V nedeľu 25. apríla, krátko pred piatou hodinou poobede, bol ohlásený požiar drevoštiepky v katastri obce Pečeňany v okrese Bánovce nad Bebravou.

Išlo o požiar viacerých navozených kôp drevoštiepky rôznej výšky, ktorý bol sprevádzaný hustým dymením a miestami aj plamenným horením. Požiarisko sa rozprestieralo na ploche približne 60 x 60 metrov, na ktorej sa nachádzalo niekoľko desiatok menších, lokálnych ohnísk. „Na zásah boli vyslaní štyria príslušníci Hasičského a záchranného zboru z Bánoviec nad Bebravou s dvomi cisternovými vozidlami. Za účelom lokalizácie požiaru bol nasadený jeden hasebný prúd za súčasného rozhrabávania štiepky a jej následného zalievania,“

uviedol Marián Petřík z KR HaZZ v Trenčíne. Na miesto udalosti sa postupne dostavili aj privolané jednotky dobrovoľných hasičov z obcí Veľké Hoste a Zlatníky s tromi kusmi zásahovej techniky, ktorí použili ďalšie štyri hasebné prúdy. Počas zásahu bolo požiarisko priebežne monitorované termovíznou kamerou

a po príchode čelného nakladača, ktorý zabezpečil majiteľ, bola drevoštiepka presunutá a postupne zalievaná. „Krátko po pol siedmej hodine podvečer bol požiar zlikvidovaný a požiarisko s použitím o ďalšom dohľade odovzdané majiteľovi,“ dodal Petřík.

Zdroj a foto: KR HaZZ Trenčín

Poslanci nepodporili ani druhý návrh VZN o hazarde

Ďalší nový návrh všeobecne záväzného nariadenia, ktorým mesto chcelo obmedziť možnosti herní a kasín, narazil u poslancov na nedostatočnú podporu.

Mestské zastupiteľstvo v Partizánskom ešte na svojom februárovom zasadnutí prerokovalo návrh nového všeobecne záväzného nariadenia (VZN) o obmedzeniach pre prevádzkovanie hazardu na území mesta, ktoré si kladlo za cieľ odstrániť herne a kasína z lokalít, ktoré sú vzdialené od škôl menej ako

ského zastupiteľstva nové obsahovať zákaz umiestnenia takýchto prevádzok v bytových domoch a kultúrnych budovách, ale bez obmedzení týkajúcich sa spomínaných vzdialeností. Ani tento návrh nakoniec odklepnutý nebol, za hla-

navali počet zákazníkov v herniach, nehovoriac aj o tom, že prevádzky tohto typu prežívajú v dôsledku pandémie veľmi ťažké obdobie, aj v Partizánskom už ich niekoľko zaniklo,“ skonštatoval po rokovaní primátor Jozef Božík.

Poslancov pozmeňujúci návrh neprešiel

Ruku za nový návrh VZN nezdvihol ani poslanec Tomáš Merašický. „Navrhované všeobecne záväzné nariadenie by nemalo reálny vplyv na obmedzenie hazardu na území mesta. Návrh počítal len s obmedzením herní v bytových domoch a v budovách pre verejnú zábavu a kultúru. V takých objektoch v meste Partizánske ale herne dnes nie sú, ani v minulosti neboli. Všetky herne by teda fungovali naďalej tak, ako doteraz,“ vyjadril sa na Facebooku poslanec. Ten počas rokovania predložil dva pozmeňujúce návrhy, prvý rátal s tým, že herne nebude možné

zriadiť v mestských priestoroch, druhým chcel opäť zaviesť minimálnu vzdialenosť herní od škôl a školských zariadení. Do hlasovania sa napokon dostal iba druhý návrh, ani ten ale neprešiel.

Samospráva, aj napriek neúspechu, chce v snahe obmedziť hazard na svojom území pokračovať, a to regulovaním jeho existencie v mestských objektoch v rámci zásad hospodárstva s majetkom mesta. „Dúfam, že ma poslanci v tomto pláne podporia. V minulosti fungovala jedna herňa v našich priestoroch, bol by som nerád, ak by sa to zopakovalo. Uvedomujem si tiež, že platia regulácie zo strany vlády SR a Národnej rady SR, ktoré sú dosť silné, ale zároveň je tu obrovský neregulovaný priestor na internete a ten podľa všetkého nevie nikto regulovať,“ upozornil na stúpajúci trend online hazardu v závere Jozef Božík.

Katarína Jankeje
Foto: freepik.com

500 metrov, zároveň by nesmeli sídliť v bytových domoch a budovách, ktoré sú určené pre kultúru a verejnú zábavu. Tento návrh však poslanci napokon nepodporili. **Na rovnakom rokovaní primátor Jozef Božík navrhol pripraviť na aprílové zasadnutie mest-**

sovali len 10 poslanci. „Mrzí ma, že mestské zastupiteľstvo neschválilo môj návrh, potvrdilo sa, že zo strany poslancov nie je vôľa regulovať hazard. Na druhej strane, ich názor a rozhodnutie plne rešpektujem. Treba tiež povedať, že súčasné zákony výrazne elimi-

Mestá môžu posielat' pokuty za parkovanie do schránky

Mestá a obce získajú od mája novú možnosť sankcionovať držiteľov vozidiel za porušenie zákazu zastavenia a státi. Budú môcť zasielať rozkazy s pokutou priamo na adresu držiteľa vozidla bez nutnosti prejednávania porušenie osobne s vodičom. Túto možnosť mala doteraz len Polícia Slovenskej republiky.

Prináša to novela zákona o cestnej premávke, ktorá rozširuje právomoc obcí kontrolovať porušenie týchto deliktov prostredníctvom objektívnej zodpovednosti držiteľa vozidla. Poslanecký návrh novely zákona schválila Národná rada Slovenskej republiky v marci. „Obec doteraz nemohla vyhotovovať dôkazy ani vydávať rozhodnutia vo veci správnych deliktov držiteľa vozidla v rámci objektívnej zodpovednosti. Vывodzovanie

subjektívnej zodpovednosti vodiča vozidla (aj pomocou „papuče“) je časovo, personálne a finančne nákladné, často bez žiaduceho výsledku. Policajný zbor zas nemá dostatočné personálne ani technické kapacity na riešenie všetkých deliktov v statickej doprave. Na druhej strane značné množstvo predovšetkým okresných a krajských miest v poslednom období začalo riešiť problematiku parkovania rezidentov. Stanovili pravidlá a realizovali príslušné dopravné značenie, avšak nemajú kompetencie na výkon kontroly ich rešpektovania formou objektívnej zodpovednosti,“ uvádza rezort vnútra v tlačovej správe.

Stačí zaplatiť dve tretiny

Výška sankcie v tomto režime je pevne daná zákonom sumou 78 eur. Ak držiteľ pokutu uhradí do 15 dní od doručenia rozkazu, stačí, že zaplatí dve tretiny z tejto sumy, teda 52 eur. Za neoprávnené parkovanie na mieste vyhrade-

nom pre osoby so zdravotným postihnutím (ako aj na železničnom priecestí, v podjazde a v tuneli a vo vzdialenosti kratšej ako 15 metrov pred a za nimi) je sankcia 198 eur, z nej dve tretiny sú 132 eur. Príjem z pokuty bude patriť obci. Pokuty za nesprávne zastavenie a státi v blokovom konaní a v riadnom konaní, ani možnosť použiť „papuču“, sa v tejto súvislosti nemenili. Mestská polícia môže prejednať priestupok vodiča iba v blokovom konaní, v riadnom konaní je to iba v právomoci PZ.

ČO BUDÚ ROBIŤ MESTÁ A OBCE:

- zadokumentovanie porušenia povinnosti držiteľa vozidla technickými prostriedkami (zákaz zastavenia a státi)
- vydanie rozkazu o pokute
- prijatie a vybavenie prípadne podaného odporu
- rozhodovanie v konaní o správnom delikte po podanom odpore

Zdroj: MV SR

Na DEŇ ZEME nezostalo ticho

Dňom zeme, teda 22. aprílom, si po celom svete pripomínáme dôležitosť našej planéty a význam prírody. So sviatkom zeme sa v týchto dňoch spájajú rôzne aktivity a zapájajú sa do nich aj rôzne skupiny. Ako si pripomenulo tento sviatok Partizánske?

Učítelia i študenti Gymnázia v Partizánskom vo štvrtok 22. apríla organizovali čistenie lesa v blízkosti krížovej cesty, kde našli množstvo plastov, ktoré tam doviaľal vietor z neďalekej skládky. Za necelé dve hodiny naplnili 7 veľkých a niekoľko menších vriec. S rovnakou aktivitou pokračovala škola aj počas nasledujúcich dní, jednotlivé triedy si vybrali rozličné lokality spoločne s učiteľmi tak prečistili viaceré časti mesta.

Foto: FB Gymnázium Partizánske

Študenti SOŠ J. A. Baťu okrem čistenia okolia prišli so zaujímavým nápadom. „Žiaci štvrtého ročníka v spolupráci s učiteľkou Alenou Repiarovou pripravili odkaz pre ľudí v podobe hesiel. Z kartónov sme povystrihovali panely, na ktoré fixkou žiaci písali slogany aj po slovensky aj po anglicky. Prirobili sme im ruky z halúzok a upevnili na kmene stromov. Možno takouto šokovou terapiou chcú deti upovedomiť ľudí, že Deň zeme nie je len o odpadkoch, ale aj o ochrane prírody, nakoľko stromy nám dávajú kyslík,“ povedala riaditeľka školy Katarína Hartmannová.

Foto: FB SOŠ J. A. Baťu

Foto: FB ZŠ na Malinovského ulici

Do Dňa zeme sa zapojili aj menšie deti. Žiaci ZŠ na Malinovského ulici spoločne vyčistili okolie školy a ihriska, obnovili vzhľad bylinkovej záhrady, nezabudli ani pripnúť informačné tabuľky na staré odrody ovocných stromov vysadené v novembri 2019. Okrem toho sa deti priučili recyklácii a o význame ochrany prírody sa dozvedeli aj z premietačného dokumentu.

Foto: FB Šípok Mój domov – Jarka Jarika

Obyvatelia najväčšieho sídliska myslia na ochranu životného prostredia po celý rok. Na Šípku pravidelne organizujú zbieranie odpadkov, často v rámci prechádzok s rodinou či deťmi, výsledkom sú vždy plné vrečky odpadu. Nedávnu aktivitou bolo aj vysadenie mladého stromčeka na Horskej ulici. Ako sa uvádza na facebookovej stránke Šípok Mój domov, obyvateľ sa rozhodol vysadiť ihličnan – smrek.

Katarína Jankeje

NAPÍSAĽI NÁM

Detektív Macko Uško ochranárom

Jar sa v Materskej škole v Malých Uherciach každoročne nesie v znamení ochrany prírody – deti čistia areál a blízke okolie znečistené odpadkami rôzneho druhu, triedia, besedia o ochrane vody, zvierat, rastlín a ich význame pre život. Tento rok vďaka občanom Malých UhERIC, pani E. Višvaderovej a J. Čermana, pribudli jablňoň a černice, ktoré spoločne s deťmi vysadili v školskej záhrade. Nadobudnuté vedomosti si deti s Mackom Uškom na Deň zeme preverili zmyslami – hrou na detektívov. Hmatom vyhľadávali vajčká pre sliepčičku, triedili odpad, rybičkám čistili jazierko, hľadali vtákom stratené pierka...

Aby bolo veselšie, preverili si nielen svoje vedomosti, ale aj zručnosti v súťaži Kto je rýchlejší?, v kooperácii všetkých účastníkov a na spolupodieľaní sa v hre pri dosiahnutí cieľa. Deti mali za úlohu vytriediť podľa farby svojho kýbliku plastové štuple. Jedno dieťa držalo kýblik, druhé muselo čo najrýchlejšie zbierať štuple danej farby. V ďalšej súťaži napríklad navliekali v trojiciach rolky z papiera. Jedno dieťa držalo koniec lana, druhé podávalo rolky a tretie malo čo najrýchlejšie navliekať. Cieľom bolo aj to, aby sa zapojilo čo najviac detí. Našej mamičke Zem odkázali, ako by ju chceli ešte chrániť a pomôcť jej. Napríklad tým, že nebudú v lese hádzať odpadky na zem, do potoka, že budú ľudí upozorňovať, že by nemali do rieky, potoka vylievať olej, vypilovať v lesoch stromy a podobne.

Na záver sa deti tešili z medaily, darčeka a ovocnej misy. Presvedčili sme sa, že naši najmenší vedia veľa o ochrane prírody. Záleží na nás všetkých, ako sa nám bude na planéte žiť.

Zápis detí do MŠ Malé Uherce sa uskutoční od 3. do 7. mája. Žiadosti si rodičia môžu stiahnuť aj na stránke obce www.maleuherce.sk v časti dokumenty MŠ. Text a foto: Jana Šútorová

Ako pomôcť planéte?

Triedenie odpadu a zväčšovanie počtu kontajnerov, haly na dotriedňovanie zmesového komunálneho odpadu, redukcia množstva smetí vyvázaných na skládku, zber biologického kuchynského odpadu, hybridné alebo čisto elektrické automobily, rapídne zmenšenie množstva plastového odpadu, obmedzovanie spotreby fosílnych palív, úvahy o zálohovaní plastových fľaš... To všetko má pomôcť pri znižovaní ekologickej záťaže a pri znižovaní produkcie nežiaducich plynov.

Hádám každému súdnemu človeku je jasné, že globálne otepľovanie nie je len ďalšia konšpiračná teória, ale je to holý fakt. Súvisí najmä s vypúšťaním skleníkových plynov, medzi ktoré patria najmä vodná para, oxid uhličitý a metán. Zabraňujú úniku tepla a spôsobujú zohrievanie nižších vrstiev atmosféry. Ak je ich koncentrácia príliš vysoká, zvyšujú sa priemerné denné a ročné teploty, nastávajú zmeny v podnebí a posúvajú sa podnebné pásma. Otepľovanie sa prejavuje rozťahovaním ľadovcov, častými tajfúnmi, prietrzami mračen a povodňami. Freóny z chladiacich zariadení zase spôsobujú ozónovú diery, cez ktorú dopadajú na biosféru škodlivé ultrafialové lúče. Oxid siričitý zase spôsobuje vznik kyslých dažďov, ktoré majú

za následok vysychanie stromov a tým ničia množstvo lesov.

Ďalším vážnym ekologickým problémom je znečisťovanie riek a morí splaškami a plastmi, ktoré už dlhé roky prekračuje únosnú mieru. Nie každá krajina používa čističky odpadových vôd, a tak všetky ich splašky putujú priamo do riek. V Číne sa vraj podľa farby vody v niektorých riekach dá predpovedať, aké farbivo práve používa blízko ležiaca textilná fabrika pri výrobe odevov.

Uhlíková stopa

V poslednom období sa často hovorí o uhlíkovej stope. Je to množstvo spomínaného oxidu uhličitého, ktoré jeden človek vyprodukuje za rok. Na

Slovensku je priemerná uhlíková stopa približne 5900 kg oxidu uhličitého. Na internetovej stránke <https://iep.sk/Kalkulacka> sa nachádza uhlíková kalkulačka, ktorá vám pomôže vypočítať vašu uhlíkovú stopu. Odpoviete na 24 otázok týkajúcich sa bývania a vykurovania, dopravy, stravovania, spotreby tovarov a služieb. Kalkulačka vám okamžite oznámi, koľko kilogramov CO₂ vyprodukuje za rok a či so svojou produkciou patríte pod alebo nad celoslovenský priemer. Hlavne tí ľudia, ktorým vyjde nadpriemer, by mali upraviť niektoré svoje zvyklosti. Medzi ne patria napríklad necestovať do práce sám v aute, ale použiť hromadnú dopravu, odviezť sa v aute s niekým ďalším, prípadne ak sa dá, ísť do práce peši či na bicykli. Ďalej kupovať si len nevyhnutné veci, tovar si odnieť vo vlastnej taške, pri kúpe elektrospotrebičov sa zaujímať o energetickú triedu, vymeniť klasické žiarovky v domácnostiach za LED svietidlá, neprekurovať byty, zatepliť bytové a rodinné domy, prinajmenšom dole schodmi chodiť peši a nepoužívať výtah. Aj zmenou stravovacích návykov, napríklad jedením menšieho množstva mäsa a jeho nahradením strukovinami sa dá ovplyvniť naša uh-

líková stopa. V priemysle sa dá množstvo CO₂ znížiť pohanáním strojov pomocou obnoviteľných energií, znížením prepravy polotovarov medzi rôznymi výrobnými fázami, používaním materiálov, ktoré nie sú vyrobené z ropy, zavádzaním bezodpadových kancelárií, využívaním ekologických baliacích materiálov, či prísnu recykláciu nepotrebných materiálov.

Kampane na zvýšenie povedomia

Už vyše päťdesiat rokov sa 22. apríla celosvetovo koná akcia Deň zeme. Je to ekologicky motivovaný sviatok upozorňujúci ľudí na znečisťovanie prírody. Motivuje k zamysleniu sa a hľadaniu riešení problémov so zmenou klímy a zhoršujúcim sa stavom životného prostredia. Mestá a obce organizujú brigády na zbieranie odpadu, čistenie parkov a trávnatých plôch, odstraňovanie čiernych skládok. Zdravé a čisté prostredie nie je totiž možnosť, ale nevyhnutnosť. Ekologicky myslíaci a citiaci občania by sa mali správať tak, akoby bol Deň zeme každý deň.

Ďalšou aktivitou, respektíve kampa-

ňou zameranou na zvýšenie povedomia verejnosti v oblasti klimatických zmien, je Hodina pre zem, ktorá sa koná koncom marca. Večer mestá na jednu hodinu zhasínajú verejné osvetlenie a domácnosti by mali vypnúť všetky svoje spotrebiče. Ľudia prichádzajú na tmavé námestia a zúčastňujú sa pochodu za svetiel lampiónov a fakiel. V tomto prípade však nejde ani tak o reálne šetrenie elektrickou energiou, ale skôr o už spomínané zvýšenie povedomia o ekologickom správaní sa a o šetrení energiami. Totiž – propagácia Hodiny zeme na plagátoch a v médiách, presun miliónov ľudí na celom svete do centier miest (výťahmi, osobnými autami, taxíkmí), výroba lampiónov, spálenie obrovského množstva kahancov, sprievodné akcie (ohňové šou) a ďalšie energetické náklady (snímanie a prenos fakľových pochodov televíziami) zanechávajú oveľa väčšiu uhlíkovú stopu, ako keby účastníci zostali doma a pripojili sa k tejto udalosti trebárs len vypnutím niektorých spotrebičov. Tak či tak ekologické témy treba občanom stále pripomínať, lebo ak si raz našu planétu zničíme, nikto nám nedá druhú.

Michaela Agliová

Podcast Sexuálna výchova má spoluzakladateľku z Klátovej Novej Vsi

Michaela Chrkavá (28) z Klátovej Novej Vsi (na foto) študovala na Univerzite sv. Cyrila a Metoda v Trnave. Venuje sa mnohým aktivitám, no poznať ju môžeme aj z podcastu Sexuálna výchova. Moderuje ho so spoluautorkou Valériou Frázovou. Tento podcast sa uchytil mihnutím oka a netrvalo dlho, aby sa stal jedným z najpočúvanejších na Slovensku. Dvojica autoriek sme položili pár otázok o tom, ako funguje proces prípravy podcastu, akej cieľovej skupine sa ním prihovárajú a či sa aj muži na ne obracajú s intímnymi otázkami.

▷ Podcast je zvukový záznam na internete, ktorý si ľudia môžu vypočuť v rámci rôznych webových stránok alebo samostatne v podcastových aplikáciách. Často vychádza aj vo forme relácie, najmä keď ho tvoria médiá. Ako a u koho vznikol prvý impulz vytvoriť podcast zameraný na sexuálnu výchovu?

M: Ja som začala na Instagrame otvorene hovoriť o sexe a o pár dní sa mi ozvala Vala s nápadom urobiť podcast.

V: Ja som mala v pláne urobiť podcast, no chýbala téma. A keď som sa pripojila na Miškin livestream, bolo rozhodnuté.

▷ Sexuálna výchova, to je predsa len citlivá téma a pre mnohých Slovákov aj svojím spôsobom kontroverzná. S akými reakciami svojho okolia ste sa

▷ Aká bola na začiatku vaša cieľová skupina?

M&V: Myslíme, že sme ju nikdy špecificky nezačínali. Časom sa nám to samo vykryštalizovalo do aktuálnej podoby. Osemdesiat percent našich poslucháčov je v rozmedzí 18 – 32 rokov.

▷ Reagujete aj na súkromné správy alebo si ich neskôr nazbierate a použijete do ďalšieho podcastu?

M&V: Ak sa správy týkajú aktuálne pripravovanej epizódy, tak si prečítame vždy všetky. Ak je vhodná reakcia, tak aj reagujeme a následne vybrané použijeme v podcaste. Na tie, ktoré sa témy netýkajú, sa snažíme príbežne odpisovať, ale bohužiaľ nie sme schopné odpísať na všetko.

▷ V akých vekových skupinách majú ľudia na vás najčastejšie otázky?

M&V: Pýtajú sa úplne všetci, aj starší poslucháči

nám fanúšikovia píšu, že robíme super prácu. V: Najbizarnejšie sú určite tie, kde sa nás pýtali na sex v trojici. Prípadne chceli zhodnotiť veľkosti penisu.

▷ Obracajú sa na vás aj muži s intímnymi otázkami či skúsenosťami?

M: Áno, často. Nie vždy vieme odpovedať, ale otázky si zapisujeme a následne sa pýtame odborníkov, ako napríklad v najnovšej epizóde s pánom urológom.

V: Rovnako, keď sa chcú poradiť, čo kúpiť partnerkám či partnerom.

▷ Myslím si, že je úplne jednoznačné, že máte kopec fanúšikov. Predsa len, nie ste medzi najpočúvanejšími podcastami len tak. Postrehli ste však aj nejakú kritiku?

M&V: Priamo k nám málokedy niečo príde, väč-

▷ Stretli ste sa vy osobne so sexuálnou výchovou na škole?

M: Pamätám si iba takú dvojhodinovku na základnej škole, kde prišla nejaká pani, rozdělili nás na dievčatá a chlapcov. Mám z toho len matné spomienky.

V: Maximálne sme preberali na prírodopise ľudské telo a okrajovo sa dotkli tejto témy. Akoby sa o tom ani samotní učitelia nechceli zmieňovať, čo je pochopiteľné, lebo by ich to možno postavilo do nepríjemnej role.

▷ Myslite si, že ľudia nie sú dostatočne vzdelaní v oblasti bezpečného sexu?

M&V: Podľa toho, čo nám chodí do správ, vieme usúdiť, že určite nie. Prišli nám už rôzne otázky typu: „Je pravda, že pri prvom sexe nemôžem otehotnieť? Môžem otehotnieť aj z orálneho sexu?“ Takže stále máme čo doháňať.

▷ Vnímate progres v tom, čo robíte?

M: Myslím si, že progres je najmä v obsahu našich jednotlivých epizód. Snažíme sa ísť viac do hĺbky, otvárať vážnejšie témy a oveľa viac spolupracovať s odborníkmi. Čo sa týka našej vnútornej organizácie, tiež sme sa už veľa vecí naučili, čo funguje, čo nie, ako komunikovať s fanúšikmi aj s partnermi, aj s našim tímom.

V: Ja najviac cítim rozdiel v posune, čo sa týka odbornosti. Hostia to posúvajú na vyšší level a často doplnia/spresnia naše údaje. Rovnako si myslím, že podcastu venujeme oveľa viac času a chceme z neho spraviť našu prácu.

▷ Aké sú vaše ciele? Čo by ste chceli dosiahnuť s týmto podcastom?

M&V: Plánov je mnoho, preto potrebujeme viac času. Chceli by sme nejaký „hmatateľný výsledok“. Napríklad web, kde by fungovala poradňa 24/7. Pretože ani my nevieme na všetky otázky odpovedať a ľudia by tak mali miesto, kde sa anonymne môžu poradiť či zdôveriť. Rovnako možno vytvoriť nejaké interaktívne materiály, z ktorých sa dá učiť hravou formou. To sú tie dlhodobé. A z krátkodobých, napríklad vyskúšať si live nahrávanie s publikom.

▷ Čo by ste odkázali na záver našim čitateľom?

M&V: To, čo opakujeme v každej epizóde. Komunikácia je základ úspechu kdekoľvek a rovnako to platí v partnerskom vzťahu a pri sexe.

Zhovárala sa Kristína Bančáková.
Foto: Sarah Weiss

Podcast Sexuálna výchova

... vznikla pred rokom a snaží sa najmä mladých ľudí učiť otvorene hovoriť o sexuálnych témach a porozumieť v tomto smere svojmu telu.

... do dnešných dní majú autorky podcastu na konte 30 epizód (ktoré trvajú 30 minút až približne hodinu)

... na obsahu mnohých z epizód spolupracovali s odborníkmi – psychológmi, urológom, sexuológom, a ďalšími.

... otvorene hovoria nielen o sexe, ale aj o témach, ako sú antikoncepcia, homosexualita či zoznamovacie aplikácie.

stretli v dobe, keď ste sa ešte len púšťali do tvorby podcastu?

M: Vedelo o tom len zopár ľudí, najbližší kamoši a tí nás podporovali a tešili sa.

V: Nekonzultovali sme to s nikým. Boli sme presvedčené o tom, že to chceme robiť. Vždy sa nájdu ľudia, ktorým sa to páčiť nebude, a tak je to v poriadku.

▷ Nebáli ste sa prvotnej odozvy širšieho publika?

M: Prvé epizódy sme dali vypočuť zopár kamošom a náhodne vybraným ľuďom, takže už sme reakcie mali, nejaké negatívne sme vopred nerozmýšľali.

V: Hlavné je nebať sa neúspechu pri novom projekte. Išli sme do toho s tým, že zo začiatku nebude mať podcast počúvanosť, ale vybudujeme ju postupne.

v dlhoročných manželstvách, rodičia a aj mladší ako 15 rokov.

▷ Ako reagujú vaši partneri na to, že v podcaste rozprávate aj o vlastných skúsenostiach či zážitkoch?

M: Mój priateľ nerozpráva po slovensky, takže nerozumiem. O obsahu však vie a neprekáča mu to. Úplne ma podporuje.

V: S mojím priateľom sme sa našli zhruba 4 mesiace po spustení podcastu. Nakoľko je veľmi otvorený, plne to podporuje. Dokonca nám už opakovane pomáhal s prípravou prezentácií či budgetmi, keď bolo treba.

▷ Akú najbizarnejšiu alebo najmilšiu správu ste dostali?

M: Nespomínam si na nič konkrétne, ale teším sa každej správe. Najmilšie sú určite tie, kde

šinou čosi vidíme len v komentároch na internete pod rozhovormi s nami a často od ľudí, ktorí si prečítali iba nadpis. Nezriedka sa opakuje, že nám chýba mužský pohľad, čo sa snažíme vykompenzovať mužskými hosťami a anketami od našich fanúšikov.

▷ Ako veľmi je dôležitá sexuálna výchova?

M: Ak chceme mať zdravé prosperujúce partnerské vzťahy, je nevyhnutná.

V: Podľa nás je taká dôležitá, že sme kvôli nej začali s podcastom ☺.

▷ Mala by sa podľa vás vyučovať na školách?

M&V: Určite áno. Rovnako ako iné druhy „výchove“ by mala mať v škole svoje miesto a nemala by sa odstrkovať ako niečo, za čo sa treba hanbiť.

Tempo - regionálny týždenník | Vydáva VYDAVATELSTVO TEMPO, s.r.o., Februárová ul. 152, 958 01 Partizánske, IČO: 362998631 člen Asociácie vydavateľov regionálnej tlače na Slovensku | Redakcia a administrácia: Redakcia TEMPO, Februárová ul. 152, 958 01 Partizánske | Konateľky spoločnosti: Ing. Dáša Jakubíková, PhD. Martina Števcíková, šéfredaktorka: Mgr. Alexandra Čaprniková, redaktori: Mgr. Katarína Jankeje, športový redaktor: Marián Petrik (mob. 0905 474 961) | Grafická úprava: Bc. Petra Mášiková | Tel.: 038/749 42 61, 038/749 78 11 | e-mail: tempo@novinytempo.sk | www.novinytempo.sk | Redakcia si vyhradzuje právo výberu a úpravy príspevkov. Názory a vyjadrenia autorov prispievateľských článkov sa nemusia zhodovať s názorom redakcie. Za obsah inzercie nezodpovedáme. Za zaslané príspevky ďakujeme a neobjednané nehonorujeme. Akékoľvek šírenie, rozmnožovanie textu, fotografií, grafov, vrátane údajov v elektronickej podobe je možné len s písomným súhlasom vydavateľa. | Uzavierka inzercie je vo štvrtok. | Obchodný partner siete Media BOX I Tlač: Petit Press, a.s., Bratislava | Registračné číslo EV 674/081 ISSN 1338-91571 © Copyright VYDAVATELSTVO Tempo, s.r.o. | Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ.

POZVÁNKY

Spomienka na Milana Rastislava Štefánika

Mesto Partizánske a Mestská umelecká agentúra si po dlhšej odmlke spôsobenej pandemiou koronavírusu pripravili malé podujatie venované 102. výročiu úmrtia Milana Rastislava Štefánika. Spomienka na významného slovenského astronóma, politika, zakladateľa československého štátu a prvého československého ministra vojny sa bude konať v utorok 4. mája o 10.00 h. Pri tejto príležitosti položí vedenie mesta kytice k pamätnému kameňu generála v Parku Milana Rastislava Štefánika. Podujatie sa uskutoční za dodržiavania platných protiepidemiologických opatrení.

Pripomenú si ukončenie 2. svetovej vojny

Jednou z pravidelných akcií organizovaných v Partizánskom bývajú oslavy ukončenia najväčšieho ozbrojeného konfliktu v dejinách ľudstva. Koniec druhej svetovej vojny si na Námestí Slovenského národného povstania pripomenieme v piatok 7. mája. Komorné spomienkové podujatie bude zároveň spojené aj so 76. výročím oslobodenia Baťovian. Občanom sa o 13.30 h prihovorí primátor Jozef Božik. Úctu všetkým, ktorí položili v boji svoje životy za našu slobodu, vzdajú pietnym aktom kladenia vencov k Pomníku padlých hrdinov. Počas podujatia budú platiť aktuálne hygienické nariadenia.

Z pera milovníka prírody a fotografa Ivana Kňaze:

Dobrá nálada rosničky

V malom jazierku za našou dedinou zarastenom trstou a pálkou som zjari objavil našu najmenšiu žabku – rosničku zelenú. Zimu prespala kdesi pod hladinou, ba niektoré sa vyhrabávali aj zo sypkej zeme spod machu a ponáhľali sa vystrieť svoje utlačené, ubolené a slabé telo blahodarnému teplu slnečných lúčov.

Rosnička zelená je jediný zástupca u nás z čeľade rosníčkovitých žiab. Vo svete, hlavne v trópech, ich žije pol tisíce druhov. Je to obojživelník, obľubuje vodu a má rád spoločenský život. Táto malá žabka, ktorá dosahuje dĺžku tela do päť centimetrov, nemá veľké nároky na veľkosť životného prostredia. V jazierku si jedinec vytvoril svoje malé teritórium v rozsahu nie viac ako jeden meter štvorcový a tu žije svoj tichý i rušný život. Vodu potrebuje len na rozmnožovanie. Vždy, keď prídem ráno pozrieť moje rosničky k jazierku, sprvu si myslím, že sa odsťahovali. Nevidím ani jednu, no odrazu už kráča jedna po suchom stebel trste. Kráča z tieňa od vody, pomaly ako medvedík koal, dvíha nohu, posúva ju vyššie, potom takto natiahnutá dlho sedí a rozmyšľa. Rosnička dlho uvažuje, sústreďuje všetky zmysly a čaká na odpoveď z prostredia. Jej životný štýl je aj sústredený, počúva okolie, pokojne reaguje plynulým otáčaním hlavy a zbytočne nemíňa svoju energiu na veci, ktoré nie sú pre ňu užitočné. Ale nie je darobná. Musí aj niečo uloviť, nemá vyplaziteľný jazyk ako ropucha či skokan. Rosnička už vie, že na jar sa v trstine nachádzajú prezimujúce tučné samice križiaka trstového alebo aj mladé pavučíky, ktoré prezimovali v kolóne a teraz sa rozliezajú.

Rosnička koristiť vysledí zrakom, na vyliahnúť podenku vychádzajúcu z vody hneď reaguje. Zdá sa však, že malá žabka vidí len do vzdialenosti asi tridsať centimetrov. Za dospelou podenkou sa ponáhľala, desať centimetrov od nej za-

stala, ťahala sa ako slimák a až vo vzdialenosti troch centimetrov od podenky v rýchllosti otvorila papuľu a chňapla ju. Rosnička sa správa v poraste nad vodou alebo mimo vody ľahostajne, akože jej je to všetko jedno, nemá z ničoho strach, nebojí sa ani bociana, pravdepodobne preto, že sa vedome spolieha na svoje kryptické sfarbenie. Dokonca sa niekedy mení aj farba jej tela podľa podkladu, na ktorom sedí. Len to trvá dlhšie ako u chameleóna. Pokiaľ vycíti od predátora, že sa správa pokojne bez vzruchu a rýchlych pohybov, tak mu nevenuje pozornosť. Tak som sa mnohokrát dostal plynule a pomaly s fotoaparátom v ruke až desať centimetrov od rosničky. Všimol som si aj bociana, ktorý sa tiež tak isto správal ako ja. Rosničku na stebel zbadal z troch metrov. Jeho kroky vo vode už boli pomalé, plynulé a zo vzdialenosti asi poldruha metra sa bocian natiahol ako tetiva a zobák prenásal k trstine veľmi pomaly, aby sa nič navôkol nepohlo, až tridsať centimetrov od obeť ju prudkým výpadom zapíchol do zobáka. Z potravného

správania vyplýva, že rosnička nevnaloží skoro žiadnu energiu na jej zaobstaranie. Ale všetku energiu, ktorú si uchovala, vynaloží do večerného škrekotania. Rosničky, to sú preborníci v speve. Keď však počas teplých večerov posedávajú pri kaluži, kde sa schádzajú rosničky – samičky na koncert, počujem rozdielne imitácie nielen jednotlivých skupiniek, ale aj rozdielne výkopy v jednotlivých dňoch pri zmene počasia. Ináč spievajú rosničky, keď je jasno, a celkom odlišne, keď sa schyluje k búrke. Veľmi hlasité skupinky znajú pred búrkou do noci a vtedy hovorme, že rosničky predpovedajú počasie, alebo že privolávajú búрку. Samec rosničky má na hrdle zvukový mechúr, ktorý pri škrekotaní nadúva. Zvukovými signálmi láka samičku na svadobnú noc. Okolo jazierka v poraste sa zhromaždilo niekoľko samčekov, zdalo sa mi, že povytvárali medzi sebou také malé skupinky po troch-štyroch jedincoch, ktorí sedeli na stebelách blízko seba a o dva metre bola ďalšia taká skupinka. V kúte jazera sa zhromaždili ďalšie štyri ros-

ničky. Zásady spevu dirigoval jeden samec, ktorý prvý začal hlásiť sólovo akúsi áriu s emocionálnym cítením dobrej nálady. Bolo to dosť jemné, ale zreteľne jasné až drsné kvákánie. Vzápätí sa z druhého konca súboru ozval druhý violončelista, pridal sa trubkár a zbor sa doladil do hlasitého koncertného spevu. Keď počujeme zborový spev rosníčiek z diaľky, zdá sa nám, že rytmus sa raz zosilňuje a po chvíli zasa zoslabať. Je to tým, že žabky sú pri speve rozlične vzdialené a menia aj pozície jednotlivca. V skupinke je vždy akýsi vodca, ktorý musí křkať mohutnejšie ako tie ostatné. Vzniká tu akási zvuková hierarchia. Všetky sily jednotlivé samičky sústredili na dobu lásky v máji. Je to čas, kedy si obliekajú prepýchové obleky. Svetlo, ktoré ovplyvňuje pohlavnú činnosť, im dáva najvýraznejšiu farbu. Oči rosničky sú zlaté. A kde sú samice? Tie čakajú vo vode, nie preto, aby sa tam okúpali, ale aby tam zniesli vajíčka. Samičky ich už majú v tele celkom zrelé, len nie sú oplodnené. Samičky sa schádzajú z trstiny aj zo zeme. Veru sa v túto dobu aj pobijú, pohádajú, pokiaľ si vyberie každý jednu samicu. Súboje samcov o samičky sa hlasito odohrávajú často až do ranných hodín. Samica potom kladie vajíčka a samec, ako aj u ostatných žiab, ich oplodňuje. Vajíčka sa spájajú do veľkého chumáča, kde ich je až 11 000 kusov. V hlienovitom obale sú položené na dne. Za dva týždne sa liahnu žubrienky a po troch mesiacoch už vyskakujú malé žabky z vody. Dospievajú až po troch rokoch. Text a foto: Ivan Kňaze

Horci si opäť obuli turistické topánky

Po aprílovom čiastočnom uvoľnení opatrení sa menšia skupina turistov z klubu Horec rozhodla navštíviť niekoľko zaujímavých cieľov v neďalekom okolí Partizánskeho. Boli to Kamenná brána nad Hlbokým, vápencový vrch Kopanica, rozhláďňa na kopci Chotenovec a napokon hôlnatá Kolianová s lavičkami a upraveným ohniskom.

Posledná aprílová sobota bola na turistiku ako stvorená: celý deň slnko, teplo a žiaden opar. Horci začali svoju 23-kilometrovú trasu na parkovisku za salašom. Známu cestou sme sa po žltej značke dostali k bývalej chate Ondrej a odtiaľ na Hlboké. V strede rozľahlej lúky stojí kaplnka, kde sme si dopriali oddych, spoločnú fotografiu a zápis do prvej z piatich návštevných kníh, ktoré sme dnes počas nášho putovania stretli. Lesnou cestou pokračujeme ku Kamennej bráne. Tá sa nachádza uprostred lesa a pred dvoma rokmi k nej viedla miestna zelená značka. Žiaľ, väčšinu tabuliek neopravnici poodlamovali. Skalnou bránou, ktorá má výšku asi štyri metre, sa dá priamo prejsť a na uľahčenie pohybu v strmom teréne slúžia natiahnuté laná. Nad klenbou sa nachádzajú lavička a schránka s knihou, do ktorej sme spravili druhý zápis. Kúsok nad bránou je vápencový vrch Kopanica. Na vrchol stúpame popri väčšej bažine, kde sa chodia napájať a kúpať diviaky. Samozrejme, že v blízkosti stál nový poľovnícky posed.

Po oddychu na Kopanici, ktorý bol spríjemnený rozhovorom s tromi turistami z Vráblov, už smerujeme k hlavnému objektu dnešnej

túry – k novej rozhľadni na vrchu Chotenovec. Jeho názov na rozdiel od Kopanice nie je uvedený vo všetkých mapách. Rozhláďňa bola vybudovaná v prvých mesiacoch tohto roka z iniciatívy občianskeho združenia Tu žijeme. Má celkovú výšku 16 metrov. Stojí na menšej čistinke, ktorej dominuje pekná borovica. Z výšky asi jedenásť metrov, kde sa nachádza najvyššie podlažie veže, je pekný výhľad na pohorie Považský Inovec, na hrebeň Tribeča a Vtáčnika, vidno i najvyšší vrchol nášho okresu Hrubý vrch s telekomunikačným vykrývačom. V doline sa rozkladajú dediny ako Veľký Klíž, Klátova Nová Ves, v diaľke sa dajú zazrieť i Topoľčany. Ďalším našim cieľom bola už spomenutá Kolianová – lúka s lavičkami, stolom a vybetónovaným ohniskom, kde sme si opiekli špekáčiky. Výhľady sa nám ponúkali najmä na južnú a západnú časť pohoria Tribeč, ale z určitého miesta bolo vidieť aj sympatickú vežičku novej rozhľadne. Na čistinke nás vítali fialky a kašky. Rastú tu i chránené poniklece, tie však už boli odkvitnuté. Po skončení opekačky a zápise do piatej dnešnej knihy sa zberáme do Brodzian, kde v bufete pri futbalovom ihrisku končíme dnešnú zaujímavú túru. Prebúdzajúca sa príroda nám priniesla pekné vizuálne zážitky a pohyb na čerstvom vzduchu zase zvýšenie imunity a hladiny vitamínu D. Treba využiť každú možnosť nechať na seba pôsobiť jarné slnečné lúče. Text a foto: Ľubo Mazán

Do zoo zamierili nedečkávi návštevníci

Národná zoologická záhrada v Bojniciach na základe uvoľnenia opatrení otvorila v druhej polovici apríla svoje brány a odvtedy stihla privítať množstvo nedečkávkych návštevníkov.

„Bojnická zoo zaznamenala v priebehu viac ako dvojmesačného obdobia, kedy boli jej priestory zatvorené, niekoľko noviniek. V priebehu prvých štyroch dní prešlo našim zariadením 1 240 návštevníkov, a to aj napriek nie príliš ideálnemu počasiu,“ informoval hovorca Pavel Procner. Keďže počas posledného aprílového víkendú bolo počasie oveľa priaznivejšie, zoo, ako očakávala, zaznamenala nápor návštevníkov, ktorý dosahoval hranicu povoleného počtu ľudí v areáli v jednom momente, teda 650 osôb. Zoo je otvorená každý deň od 9.00 do 19.00 h, pričom vstupenky si môžete zakúpiť maximálne do 18.00 h. Vstup je možný len

cez hlavný vchod, s negatívnym testom na ochorenie COVID-19 a len s prekrytými hornými dýchacími cestami. Po celom areáli zoo sú rozmiestnené dezinfekčné stanice na prípadnú dezinfekciu rúk. Zoologická záhrada zároveň upozorňuje návštevníkov, aby boli ohľaduplní, dodržiavali všetky protipandemické opatrenia, výzvy a stanovené rozostupy.

Vivárium či pavilón opíc sú za stanovených podmienok v interiéroch otvorené, na 15 m² je povolená 1 osoba. V období počas neželanej výluky sa v novom pavilóne slonov adaptovali dve slonice Maja a Guľa, ktoré si postupne zvykajú na nový domov. „Odvážnejšia Guľa sa v novom prostredí cíti od prvého momentu výborne a opatrnejšia Maja si zvyká o niečo pomalšie,“ prezradil hovorca zoologickej záhrady. Táto ubikácia však verejnosti ešte nie je prístupná. Neorganizujú sa ani žiadne sprievodné akcie. „Dúfame, že už čoskoro sa dočkáme a v novom pavilóne privítame prvých návštevníkov. O jeho otvorení budeme včas informovať. Veríme, že nastávajúce obdobie prinesie lichotivejšiu situáciu a chod bojníckej zoo sa vráti do starých kolaj,“ podotkol Pavel Procner.

Pred návštevou zoo je odporúčané skontrolovať si aktuálne informácie na webovej stránke www.zoobojnice.sk alebo na sociálnych sieťach Facebook a Instagram.

Text a foto: TS Národnej zoo Bojnice

PETAXI
SME TU PRE VÁS UŽ OD ROKU 2003

7 MIESTNE ODVOZY ✈️ **ODVOZY NA LETISKÁ**

☎️ **0908 080 908 / 0948 080 908 / 0903 700 600**

NONSTOP TAXISLUŽBA
S TRADÍCIOU

www.petaxi.sk [taxi.partizanske](https://www.facebook.com/taxi.partizanske)

petaxi@petaxi.sk

(210193)

Prvý máj pripomína protesty za dôstojnú prácu

Tradícia sviatku práce siaha až do roku 1886, kedy robotníci a robotníčky v americkom Chicagu protestovali za uzákonenie osemhodinového pracovného času a zavedenie vhodných pracovných podmienok a metód pri práci. Tento protest bol potlačený miestnymi ozbrojenými zložkami, niekoľko osôb bolo zabitých a mnoho ľudí z radov protestujúcich zranených. Po protestoch čelili ich účastníci prenasledovaniu, vypočúvaniu a zatýkaniu.

V Československu bol v roku 1919 1. máj uznaný za štátny sviatok a pripomíname si ho až dodnes. Oslavy sviatku práce sa v priebehu rokov menili. **Pôvodným účelom demonštrácií a manifestácií pracujúcich bolo požadovanie dôstojných pracovných podmienok a ukončenie otrockej práce ľudí.** V prvých rokoch jestvovania samostatného československého štátu boli hlavným cieľom manifestácií boj proti nezamestnanosti a vyjadrenie podpory robotníkom po celom svete. Inak tomu nebolo ani v našom regióne. Prvý májový deň vychádzali robotníci a robotníčky do ulíc a hrdo niesli transparenty s heslami, ktoré vyzývali k zlepšeniu postavenia pracujúcich.

V 30. rokoch 20. storočia visela nad Európou nová hrozba – hrozba nacizmu. Obyvatelia ČSR nezostali voči tomu ľahostajní a manifestácie počas sviatku práce využili ako tichý protest proti narastajúcej hrozbe novej vojny. **Po zahnaní vojnových mračien nad Európou sa sviatok práce v Československu oslavoval, avšak oslavy mali silný politický podtón a stali sa akousi povinnou manifestáciou pracujúcich.** Pravidelne sa organizovali masové sprievody sprevádzané alegorickými vozmi a na čele sprievodu nesmeli chýbať veľké vyobrazenia Karla Marxa či Vladimíra Lenina, vlajky socialistických štátov a štandardy so socialistickými heslami. K zhromaždenému davu sa prihovárali vedúci predstavitelia podnikov, úradov a ďalších inštitúcií.

Májové oslavy boli okrem iného i spôsobom, ako nahliadnuť k práci svojich rodičov. ZDA v Partizánskom umožňovala v tento deň prehliadky výroby širokej verejnosti. Mnohí pamätníci spomínajú na oslavy sviatku práce ako na príjemne strávené chvíle so svojimi priateľmi a mnohí sa zhodujú, že atmosféru týchto osláv už nemožno nahradiť. Po spoločensko-politických zmenách v Československu mali i tieto oslavy iný charakter. Zo zástupov pracujúcich zmizli symboly socializmu a priebeh osláv nebol sprevádzaný príhovormi „papaľášov“ či predstavovaním vojenskej techniky, ale väčší priestor dostávali kultúrne súbory a umelci.

Májové oslavy už druhým rokom nie sú štandardné. Ostáva nám len veriť, že sa čoskoro opäť vrátia do normálu a spoločne si v tento deň spomenieme na robotníkov, ktorí bojovali za našu dôstojnú prácu.

(ms), foto: archív autora

Pocta skrytá v pamätníkoch

Chodíme okolo nich každý deň, ale vieme o nich len málo. V našom seriáli vám prinášame príbehy pomníkov v okresoch Partizánske a Bánovce nad Bebravou, ktoré môžeme každodenne vidieť, ale aj tých, na ktoré sa už zabudlo alebo sa zľahli so zemou.

Pomníky padlým spoluobčanom v Bošanoch

Písal sa rok 1927, kedy obec Bošany s miestnymi obyvateľmi vyzbierali dostatočný obnos financií a vybudovali pomník padlým spoluobčanom v 1. svetovej vojne. Pamätník bol pôvodne umiestnený pred malým kaštieľom na ulici SNP a obsahoval mená 31 obetí 1. svetovej vojny. V 90. rokoch došlo k presunu pamätníka na roh ulíc SNP a Družstevná. Počas tohto presunu bola poškodená i socha vojaka, ktorá bola pôvodne umiestnená na jeho vrchole. Neskôr bola zhotovená kópia sochy, ktorá sa však stala časťou terčom vandalov, a preto bola v roku 1992 umiestnená do depozitu a na jej miesto bol osadený znak Slovenskej republiky. Od roku 1999 sú súčasťou pomníka i mená spoluobčanov židovských rodín, ktorí sa počas vojny stali obeťami fašistického besnenia.

V roku 1948 bola z iniciatívy zamestnancov vtedajšieho podniku Baťa v Bošanoch odhalená pamätná tabuľa pred bránou koželuzní, na ktorej

Pomník v deň odhalenia v roku 1927

Dali spolupracovníci nášho podniku Baťa v Bošanoch za Slou nar. povstanie a druhú svetovú vojnu.

BORCHA ANTON	* 1923	nezvestný
BULAK JOZEF	* 1925 +	1944
BULAK STEFAN	* 1920	nezvestný
DEDIC JULIUS	* 1913 +	1944
FABER ALBERT	* 1921 +	1944
GRAC JAN	* 1927	nezvestný
KAKOS JOZEF	* 1922 +	1944
MENDEL JOZEF	* 1921 +	1944
MIKULA JAN	* 1917 +	1944
SMATANA FRANT.	* 1920 +	1944
ZALES JAN	* 1928 +	1944

Časť pamiatko padlým hrdinom!
Dali postaviť z údaku spolupracovníci ur. 1948.

Pamätná tabuľa

boli vyryté mená 11 padlých spolupracovníkov, ktorí padli počas Slovenského národného povstania či počas následného zajatia v koncentračných táboroch. Táto pamätná tabuľa sa nachádzala na Nábřeží L. Štúra a neskôr bola jej kópia osadená k pomníku obeťiam 1. svetovej vojny.

(ms), foto: archív autora a P. Múčka

POLNOHOSPODÁRSKE DRUŽSTVO

Spoznajte Poľnohospodárske družstvo vo Veľkých Uherciach zamerané na rastlinnú výrobu, živočíšnu výrobu, pekárenskú výrobu, kovovú výrobu, prevádzkuje sieť vlastných predajní, mliečne automaty...

Maloobchodné predajne:

U NÁS DOMA - Partizánske,
ul. 1. mája - Partizánske, Veľké Uherce,
Kolačno a Pažiť

email: marketing@pdpvu.sk
tel.: 0918 342 153

PEKÁREŇ PAŽIŤ

Výroba pekárne pozostáva v súčasnosti zo 60-tich druhov výrobkov. Vo vlastných predajniach sa realizuje 35 % produkcie...

www.pdpvu.sk

email: pekaren@pdpvu.sk
tel.: 0918 342 563, 038/748 52 33

KOVOVÝROBA

Pridružená výroba so zameraním na výrobu ľahkých oceľových konštrukcií, zákazkovú výrobu okrasných plotov, brán, mreží, obchod s hutným materiálom, zámočnicke, sústružnicke a frézarské práce...

PV KOVO Pažiť
958 41 Veľké Uherce

tel.: 038/ 748 53 05 ■ kovo@pdpvu.sk

VOĽNÉ POZÍCIE V PBC-SK

VELUX®

**HĽADÁME BRIGÁDNIKOV
NA POZÍCIU VÝROBNÝ OPERÁTOR**

Ponúkame brigádu pre mužov aj ženy. Práca sa sústreďuje na jednoduchšie operácie vo výrobe. Práca môže byť aj v poobedných, nočných a víkendových zmenách. Po zaškolení budete pracovať podľa potrieb výroby. Ponúkame mzdu 5€/hod. + príplatok za prácu v noci 1,50€/hod.

KONTAKTUJ NÁS!
Email: zamestnanie@velux.com
Telefón: 0903 57 57 57

KAMENÁRSTVO

Beňuška

0905 38 00 25

Malé Uherce 93

-10%

ZĽAVA
na VŠETKY POMNÍKY
DOPRAVA a ZAMERANIE ZDARMA!

SKLENÍKY

MALÉ BIELICE

Pozývame Vás na nákup **PRIESAD a PLANTY** dopestovanej v Malých Bieliciach:

paradajky, uhorky, šalát, paprika, kaleráb, bylinky....

Otvorené PON-PIA: 08:30-16:00 h

Skleniky Malé Bielice, brána od Skleníkovej ulice č. 196,
0908977925 / 0918419051

Si dôchodca, ZŤP alebo len máš chuť si privyrobiť?
Hľadáme **VÝPOMOC NA ODDELENIE LOGISTIKY.**

KONTAKTUJ NÁS!
Email: zamestnanie@velux.com
Telefón: 0903 57 57 57

VELUX

Hľadáme človeka, ktorý nám pomôže zastrešiť jednoduchý proces kontroly prečerpávania cisterien. Jedná sa o 3 cisterny za týždeň. 1 prečerpanie trvá od 1,5-3 hod. v závislosti od materiálu a ročného obdobia.

Práca si vyžaduje FLEXIBILITU t.z. človeka na telefóne, ktorého deň vopred informujeme o potrebe prísť.

Vaša mzda bude 5€/1 hod, podpíšete dohodu o vykonaní práce a postaráme sa o vaše pracovné oblečenie a zaškolenie.

Je to skvelá príležitosť pre človeka, ktorý je dôchodca alebo ZŤP osoba a je z blízkeho okolia.

Pohrebništvo DVONČ

Partizánske

Trenčín Nováky

non stop
0908 775 262
0917 291 541
0915 744 767

kancelária PE
0917 454 205
038 749 0083

pehrebisko.pe@gmail.com

www.pohrebnictvodvonc.sk

ZAMESTNANIE

PDP Velké Uherce prijme do PP predavačku do prevádzky U nás doma v Partizánskom. Nástup od 1. 6. 2021. Mzda 739 eur. Zdravotný preukaz nutný. Kontakt: Ing. Baranová 0918 342 153, email: marketing@pdpvu.sk.

Firma ZDA Partizánske prijme pracovníčku na kontrolu a skladanie zvrškov obuvi, väčší počet šičiek zvrškov a šičku do modelárne. Prax nutná. Tel. 0903 468 040.

RÔZNE

Predám tatranský obklad, smrek, perodrážka od 3.59 €, poľgulatý – zrub, profil, na mieru podlahy a hranoly. Tel. 0907 233 415.

Kto daruje alebo predá funkčný písací stroj, najlepšie kufrikový? Volajte: 0904 229 969.

SLUŽBY

Nemá sa kto o vás postarať? Sme tu pre vás - ZARIADENIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB NITRIANSKE RUDNO - zariadenie určené na celoročný pobyt pre ľudí odkázaných na nepretržitú 24-hodinovú opateru. Tel. 0911 774 361.

Tradičná slovenská špecialita z ovčieho syra sa v rámci Európskej únie môže produkovať už iba na Slovensku a to ...**tajnička má 24 písmen.** Vyrába sa z nepasterizovaného ovčieho mlieka od oviec chovaných na strednom, severnom a východnom Slovensku.

P	K	O	P	Y	T	O	P	O	D	S	T	A	T	N	E	N	I	E	O	M	A	F	I	A	
Č	Z	C	I	R	O	K	D	Á	Č	K	A	R	D	T	Á	K	I	F	I	T	R	E	C	M	
L	N	A	E	L	Á	S	L	P	V	Í	T	A	D	O	Ú	Z	K	K	Y	R	E	T	A	A	
Á	D	I	S	T	R	I	K	T	A	L	V	E	B	P	M	E	A	O	S	Ú	Č	I	N	T	
N	K	Í	N	T	A	R	B	O	V	D	S	S	E	A	I	M	I	T	P	T	S	Š	E	É	
K	Č	L	E	O	R	H	E	Ý	V	A	K	L	E	T	M	A	T	Š	I	L	I	I	T	R	
Y	J	O	B	E	L	I	S	K	Ť	S	E	Y	U	R	I	P	Š	V	Z	B	N	S	O	I	
P	A	D	U	C	H	N	A	H	P	L	U	T	N	A	O	K	L	E	B	A	E	U	T	K	E
R	R	A	N	A	D	A	Á	E	O	H	U	S	V	A	O	M	L	N	G	S	K	S	P		
S	U	E	M	A	K	N	T	Á	V	R	A	Č	P	A	L	C	H	O	Ú	U	E	E	A	E	A
T	J	Í	V	É	I	A	K	I	T	A	M	U	E	N	P	B	L	A	G	F	C	L	Č	D	
O	N	E	T	E	R	V	E	S	U	T	Č	I	R	I	É	A	A	M	Í	L	K	Y	O	Á	
V	E	I	N	Z	S	T	S	N	P	S	Í	Č	A	E	Č	D	Z	M	R	A	K	A	J	A	K

ÁČKAR - AKCES - AMATÉRI - AUGUST - BAMPÉL - BELKO - CERTIFIKÁT - CIROK - ČALÚNENIE - ČESKO - ČÍSLO ČLÁNKY PRSTOV - DÁLIA - DATÍV - DEKUBIT - DESAŤPANIEN - DISTRIKT - DUCHNA - FETIŠISTKA - GESTOR CHLAPČA - IHRISKO - JURAJ - KAJAK - KEFÍR - KLÍMA - KOLEGA - KOPYTO - KÚPELE - KYRETA - LIŠTA - LUTNA MAFIA - MALOMEŠTIK - MIMIKA - OBELISK - OBRATNÍK - ODPADKY - OKRES - OPATROVANIE OPODSTATNENIE - PADÁK - PIESNE - PNEUMATIKA - PSÍČA - SEKTA - SEVER - SPERMIA - STAROUSADLÍK STISK - STRHNUTIE - SÚČIN - SUITA - TRÉMA - VNÍMANIE - VRETENO - VSTUPNÉ - VÝSADA - ZASTRIHÁVAČ ZIPSY - ZNIEV

SUDOKU

(stredne ťažké)

			6	9	5			8
			7	1		3	9	
		1	2	8				
9	4	5	3		2			1
	7		9			2	5	
6		2	4			7	3	
8		4	1	3	7			5
	2	3		4	9		6	
7	5						4	3

